

†VOR FRUE KIRKE

Vor Frue kirke, der indtil nedbrydelsen 1532 var byens sognekirke, nævnes første gang 1453¹. Den rummede foruden højalteret flere andre altre, nemlig *S. Katrine* alter, *S. Nicolai* alter, *S. Anne* alter og *Helligkors* alter, alle nævnt 1486², og *Hellig Trefoldigheds* alter, nævnt 1504³. Desuden omtales 1541 *Vor Frue* alter *visitationis*⁴.

Kirken lå i den nordøstlige bydel, hvor gadenavnet »Gammel Kirkegård« endnu minder om den. Fra ældre tid kendes to nu forsvundne gadenavne i dette kvarter, *S. Pederstræde*, nævnt 1468 og 1481, samt *Kirkestrædet*, omtalt i begyndelsen af 1500'rne⁴.

I det kongebrev af 1532, ved hvilket den tidligere gråbrødrekirke blev overdraget byen som sognekirke, hed det tillige, at den gamle sognekirke skulle nedbrydes⁵. Grunden blev besat med borgerhuse, siger Danske Atlas⁶. Efter en tradition blev kirken ødelagt af lybækkerne under grevens fejde⁷.

Tid efter anden har opgravede menneskeknogler nogenlunde angivet kirkegårdens plads nord for torvet, således at sydgrænsen ligger ca. 6 m bag facaden af E. Nobels ejendom mod torvet, nordgrænsen ud til Gl. Kirkegård, østgrænsen i Lille Torvestræde og vestgrænsen omtrent ud til Slotsgade. Ved gravninger 1931 og 1939 er fundamenterne af kirkens østende fremdraget (fig. 1), medens en 1948 udført undersøgelse i Nobelstræde kun et enkelt sted frembragte nogle få kampesten, der kan høre til skibets fundament. Kirkens gulv har ligget ca. 1 m under nuværende terræn, og de fundne fundamenter går ned til ca. 2,3 m under dette.

Af østgavlens fundament er fundet indtil fire skifter af kampesten (fig. 1). De danner en tresidet korafslutning med en indvendig bredde af ca. 8 m og med samtidige støttestøtter på hjørnerne. Der er ingen tvivl om, at kirken har været projekteret som et overhængt langhus af sædvanlig gotisk type. Der blev ved udgravningen fundet rester af munkesten og munketegle.

KILDER OG HENVISNINGER

Indberetninger fra arkitekt C. E. Dam 1939, V. Hermansen 1939 og arkitekt Husted Jørgensen 1948 (NM).

¹ Repertorium 18. juni 1453. ² Repertorium 24. april 1486. ³ Smst. 15. juli 1504. ⁴ AarbLollFalst. 1916. S. 2. ⁵ Frederik I.s Registranter. S. 316. ⁶ Bd. III, 364. ⁷ Trap IV, 79.

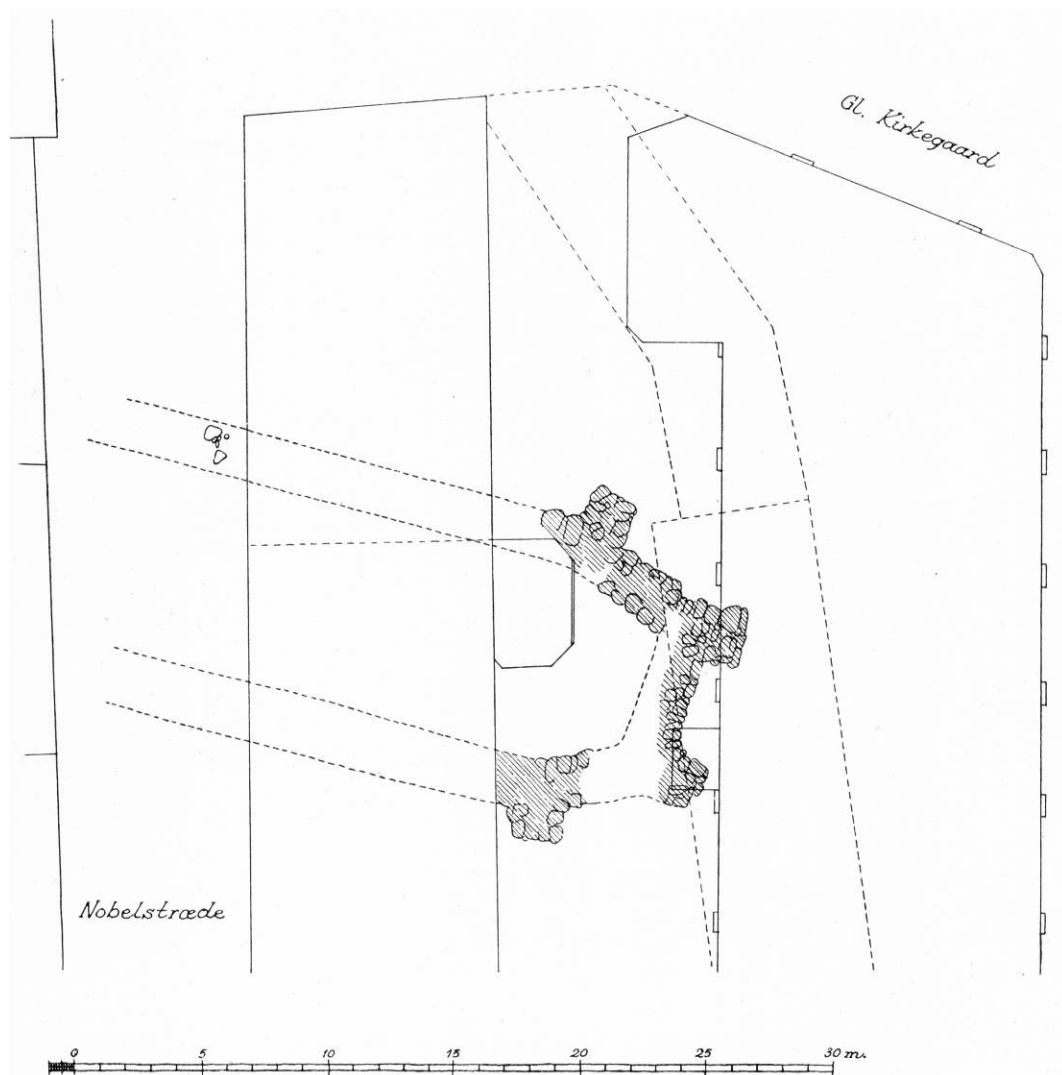

Fig. 1. †Nykøbing Vor Frue. Udgravningsplan. 1:300.
Målt af C. E. Dam 1939—41.